

Аналізуючи дослідження зарубіжного досвіду адміністрування податків можна зазначити, що у порівнянні з іншими країнами світу система податкового адміністрування України є недосконалою на недопрацьованою, тому впровадження міжнародного досвіду в податкову систему України повинне сприяти більш швидшому переходу до нової, сталого та дієвої системи оподаткування. Враховуючи міжнародний досвід у вітчизняну практику повинно відбуватися шляхом підвищення ефективності системи адміністрування податків, а також забезпечити всіх учасників податкових відносин повною інформацією про сплату податків. Це сприятиме досягненню ефективного результату і призведе до посилення соціальної складової системи оподаткування.

Список використаних джерел:

1. Ткаченко Н. М. *Податкові системи країн світу та України. Облік і звітність : навч.-метод. посіб. / Н. М. Ткаченко. – К. : Алерта, 2012. – 554 с.*
2. Андрущенко В. Л. *Податкові системи зарубіжних країн / В. Л. Андрущенко, О. Д. Данілов. – К. : Комп'ютерпрес, 2009. – 240 с.* 4. *Спрощена система оподаткування/Економічна правда [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.epravda.com.ua/columns/2015/10/30/>.*

Юлія БРУС
науковий керівник
к.е.н., доц. Синиця С.М.
ІФНІМ THEU

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ В УКРАЇНІ

Страхові компанії посідають особливе місце в процесі залучення вільних коштів населення в економіку країни. Вони здатні виконувати функції інституціональних інвесторів, мобілізуючи значну частину фінансових ресурсів юридичних і фізичних осіб та спрямовуючи їх у різні види інвестицій. За допомогою страхування можна забезпечити стимулювання інвестиційної діяльності через здійснення страхових операцій за видами страхування, що гарантують інвесторам повернення вкладених коштів, а в багатьох випадках і відшкодування не отриманого доходу через настання різних несприятливих подій, що привели до фінансових втрат. Крім того, страхування життя є важливою складовою в системі страхового та соціального захисту населення та джерелом інвестування національної економіки через свою здатність спрямовувати вільні кошти населення на їх заощадження, а не на споживання.

Дослідження питань розвитку ринку страхування вже тривалий час здійснюється вітчизняними науковцями, серед яких можна відзначити О.М.Залетова, Я.П.Шумелду, С.С.Осадця, Н.М.Внукову, Л.В.Временко, В.Д.Базилевича та інших. Проте, у даних наукових публікаціях недостатньо уваги приділено галузі страхування життя. Більшість авторів торкалися даного

питання лише поверхнево, а тому цілісної картини становлення та розвитку страхування життя не простежується в жодній науковій праці. Тим не менш саме проблемні питання розвитку ринку страхування України, а також причини, що гальмують його розвиток, ще вивчені недостатньо і потребують поглибленого дослідження та аналізу.

Метою дослідження є розкриття перспектив ринку страхування життя в Україні та виявити основні перешкоди на шляху його розвитку та обґрунтувати напрями їх розв'язання.

На сьогодні страхування життя є надзвичайно актуальним, адже дозволяє вирішити багато проблем. Насамперед, допомагає у випадку, коли людина тимчасово або назавжди втратила працездатність, коли виникають проблеми щодо здоров'я дітей, чи у випадку настання певних несприятливих подій у їх житті тощо. Більшість громадян неспроможні самостійно компенсувати такі неочікувані втрати, а залучення до послуг страхових компаній за порівняно невелику плату дозволяє розраховувати на швидку компенсацію втрат. Відповідно до зазначеного, страхуванню життя повинно відводитись особлива увага.

На відміну від країн Заходу, де страхування життя є розвинутим видом страхування, в Україні низький рівень попиту на страхові послуги в сфері страхування життя серед населення обумовлений рядом причин. Насамперед це високий рівень недовіри до страхових компаній громадян через невдалий досвід та непоінформованість останніх про можливість заощадження коштів та захищеність їх від несприятливих випадків (втрати здоров'я та доходу) в майбутньому. Нестійкість національної валюти, інфляції, низький рівень доходів при значних обсягах споживчих витрат населення та постійна політична нестабільність були головними проблемами розвитку страхування життя в Україні. А недостатній рівень правового забезпечення медичного страхування, невідповідність вітчизняного страхового законодавства вимогам міжнародного законодавства, у т.ч. країн ЄС, а також принципам та стандартам Міжнародної асоціації страхового нагляду та недостатній рівень кадрового та наукового забезпечення гальмують розвиток сучасного страхового ринку.

Страхування життя є одним з центральних видів страхування та має велике соціально-політичне значення. Страхування життя поєднує в собі можливість для громадян одержати страховий захист від існуючих ризиків та заощадити кошти. Відповідно до Закону України «Про страхування» від 07.03.1996 р., під страхуванням життя розуміють вид особистого страхування, який передбачає обов'язок страховика здійснити страхову виплату згідно з договором страхування у разі смерті застрахованої особи, чи у разі дожиття застрахованої особи до закінчення строку дії договору страхування та (або) досягнення застрахованою особою визначеного договором віку. Укладаючи договір страхування життя та вчасно виконуючи покладені на нього обов'язки, страхувальник має впевненість у збереженості сплачених у період дії договору страхування внесків і у здійсненні страховиком виплати страхової суми йому або іншій особі. Зокрема, інтерес страхувальника полягає не лише в страхуванні ризиків, а й в отриманні додаткового доходу від інвестування

накопичених коштів. Аналізуючи стан розвитку ринку страхування життя в Україні, можна побачити зростання загального обсягу страхових премій, зростання капіталізації та платоспроможності страхових компаній, підвищення рівня прозорості страхових компаній, збільшення обсягу страхових виплат, що безперечно є позитивною тенденцією.

На сучасному етапі страхові компанії України пропонують такі програми страхування життя:

1. Накопичувальні програми. Накопичувальне страхування - заплановане накопичення коштів до певного терміну та одночасно захист страхувальника на випадок смерті. Додатково страхувальник може обрати варіант захисту на випадок інвалідності: в цьому разі страхова компанія бере на себе оплату внесків за страхувальника аж до зняття інвалідності або до закінчення дії договору.

2. Ризикові програми. Ризикове страхування - програма захисно-фінансового регулювання на випадок хвороби застрахованої особи або настання нещасного випадку, які могли б спричинити смерть, втрату працездатності, госпіталізацію або оперативне втручання.

3. Додаткові програми: страхування на випадок критичних захворювань, страхування на випадок госпіталізації, страхування на випадок проведення хірургічних операцій.

Значний вплив на розвиток ринку страхування життя в Україні здійснила світова фінансова криза. Але руйнівні процеси на страховому ринку зумовлені не тільки зовнішніми чинниками, а й неефективними, непослідовними діями або бездіяльністю окремих органів державної влади, що, як правило, полягають у протекціоністській політиці щодо певних сегментів фінансового ринку чи окремих їх суб'єктів. У 2015-2016рр. на ринку страхування відбулося незначне «пожвавлення», при цьому показники ще не досягли докризових значень.

Вчені виділяють низку причин, які гальмують розвиток ринку страхування життя та знижують його ефективність.

1. Повільні темпи впровадження ринкових умов та реструктуризації економіки.

2. Недосконалість законодавчої бази: недоліки податкового законодавства; недосконалість державного нагляду за страховою діяльністю; відсутність дієвих гарантій для страхувальників у разі банкрутства страхової компанії; недосконалість захисту прав споживачів страхових послуг; недовідомість регулювання страхового посередництва.

3. Недорозвиненість економіки в цілому: низький рівень платоспроможності населення; достатньо високий рівень інфляції; відсутність привабливих для страховиків інвестиційних інструментів; збитковість більшості підприємств; експансія «зайвого» іноземного капіталу в страховий сектор. 4. Низький рівень довіри споживачів.

5. Причини, що лежать у площині тіньової економіки: шахрайство страхувальників; фіктивне «перестраховання»; легалізація доходів, отриманих злочинним шляхом.

6. Проблеми власне страхового ринку: низький рівень національного перестрахового ринку та залежність від світових лідерів перестраховання; вузька клієнтська база страховиків; недорозвиненість довгострокового страхування, недержавного пенсійного забезпечення; некваліфіковані актуальні розрахунки та невірні статистичні данні; недосконалість правил страхування; значна інформаційна закритість страхового ринку; недостатній рівень кадрового та наукового забезпечення.

Для подолання проблем та подальшого розвитку страхування життя Українською федерацією убезпечення розроблена Стратегія розвитку страхового ринку України на 2011 - 2020 роки, яка спрямована на забезпечення прозорості та передбачуваності державної політики щодо страхового ринку, координацію діяльності владних та недержавних інститутів, учасників страхового ринку. Реалізація Стратегії має покращити якість страхового ринку, стати значним кроком на шляху впровадження в Україні ефективних механізмів управління ризиками державою та приватними особами, створити належну взаємодію держави та страхового ринку при відшкодуванні збитків від стихійних явищ та катастроф, зменшити негативний вплив їх наслідків із використанням інституту страхування, забезпечити формування потужного джерела внутрішніх довгострокових інвестицій для сталого, інноваційного розвитку економіки України.

Список використаних джерел:

1. Радецька О.О. *Ринок страхування життя в Україні: проблеми та перспективи розвитку*/ О.О. Радецька // *Вісник Хмельницького національного університету*. - 2009. - № 6 - Т.1. - С. 222-224.
2. Фолькер Хекне. *Особливості страхування життя в європейських країнах* // *Страхова справа*. — № 2 (18). — 2005. — С. 25—28.
3. Хмелевський О.В. *Страховання за умов фінансової кризи: тенденції розвитку та елементи пошкваллення*/ О.В. Хмелевський // *Вісник Хмельницького національного університету*. 2009, - № 2 - Т. 1 - С.106-109.
4. *Аналіз галузі страхування життя в Україні*. — http://www.dfp.gov.ua/fileadmin/downloads/life_ins.pps.
5. <http://uainsur.com> / *Ліга страхових організацій України*.

Світлана ВАКУН
науковий керівник
к.е.н. Вакун О.В.
ІФННІМ ТНЕУ

МЕТА АУДИТУ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ

Питання поняття «аудиту нематеріальних активів» та його мети дуже близькі. Якщо аудит нематеріальних активів представляти як процес перевірки, то бажаною кінцевою точкою цього процесу буде досягнення відповідної мети. До цього питання автори в більшості випадків підходять однотипно,